

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **nezletilý S. G.**
zastoupen zákonným zástupcem T. G., otcem
právně zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2021, č. j. OAM-343/ZA-K04-ZA05-R2-2018, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného (dále také jen „*napadené rozhodnutí*“) nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o azylu*“). Žalovaný o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany rozhodoval podruhé, poté, co Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 3. 2021, čj. 4 Azs 331/2020-62, zrušil rozsudek Krajského

- soudu v Hradci Králové ze dne 8. 10. 2020, čj. 32 Azs 10/2019-56, kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti prvnímu rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2019, čj. OAM-343/ZA-K04-ZA05-2018, o neudělení mezinárodní ochrany žalobci a rovněž zrušil i samotné rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2019, čj. OAM-343/ZA-K04-ZA05-2018, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dle názoru Nejvyššího správního soudu žalovaný nevycházel z dostatečných informací o zemi původu, ze kterých by bylo možné posoudit, zda existuje reálná hrozba pronásledování ze strany muslimského obyvatelstva a dostatečně se nezbyval postavením konvertitů ke křesťanství či smíšených manželství.
2. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal dne 16. 4. 2018 za nezletilého žalobce jeho otec, a to pro shodné problémy v zemi původu (tvrzené pronásledování z náboženských důvodů), pro něž sám, jakož i matka žalobce, žádali o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále také jen „ČR“).
 3. Napadené rozhodnutí odkazuje na zamítnutí žádostí žalobcových rodičů o udělení mezinárodní ochrany s tím, že v případě nezletilého žalobce neexistují žádné zvláštní důvody pro odlišné rozhodnutí, protože jeho obavy z návratu do země původu jsou totožné s obavami jeho rodičů.
 4. Obě rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2018, kterými nebyla udělena rodičům žalobce mezinárodní ochrana, jakož i rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 8. 2019, jimiž byly následně zamítnuty žaloby rodičů žalobce, Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ze dne 28. 11. 2019, č. j. 10 Azs 297/2019 – 35 (ve věci matky žalobce) a rozsudkem ze dne 4. 12. 2019, č. j. 10 Azs 298/2019 – 48 (ve věci otce žalobce), a obě věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem zrušení správních i soudních rozhodnutí byla skutečnost, že žalovaný v případě žalobcových rodičů učinil závěr o dostupnosti a účinnosti vnitrostátní ochrany, aniž by si relevantními podklady ověřil, zda náboženské menšiny či nábožensky smíšená manželství nejsou v Ázerbájdžánu znevýhodněny.
 5. Poté, co si žalovaný opatřil nové zprávy o zemi původu, rozhodl znovu ve věci rodičů žalobce dne 22. 7. 2020 tak, že jim mezinárodní ochranu neudělil (ve věci matky žalobce jde o rozhodnutí č. j. OAM-678/ZA-ZA11-ZA21-R2-2017, ve věci otce žalobce jde o rozhodnutí č. j. OAM-679/ZA-ZA11-ZA21-R2-2017). Obě tato rozhodnutí napadli rodiče žalobce žalobami u zdejšího soudu, který je odmítl (usneseními ze dne 18. 9. 2020, čj. 32 Az 13/2020-15 - věc otce žalobce a čj. 32 Az 14/2020-16 - věc matky žalobce). Nejvyšší správní soud kasační stížnosti obou rodičů žalobce odmítl usnesením ze dne 2. 2. 2021, čj. 1 Azs 360/2020-54 (věc matky žalobce) a usnesením ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 Azs 209/2020-45 (věc otce žalobce).

II. Obsah žaloby

6. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou a domáhal se jeho přezkoumání a zrušení. Namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu a jeho právní posouzení. Přístup žalovaného, který v napadeném rozhodnutí odůvodnil, že žalobce se v rámci ochrany před pronásledováním ze strany svého děda, ortodoxního muslima radikálních postojů měl obrátit na státní orgány ve své domovské zemi (tj. v Ázerbájdžánské republice) a současně uvedl, že „v případě, že by se poškozený obrátil na ázerbájdžánskou policii, pak by dle Informace (Informace MZV ČR, č. j. 110178-6/2020-LPTP) záleželo na přístupu příslušného policejního náčelníka. Roli by vedle různé míry akceschopnosti a náchylnosti ke korupci u jednotlivých příslušníků policejního sboru brál i

jejich vztah k sekulárnímu státnímu řízení“, považuje za krajně nevhodný. Žalovaný tím de facto legitimizuje nevyhovující stav v Ázerbájdžánské republice (dále také jen „Ázerbájdžán“) a zastává názor, že v situaci, kdy se žalobce narodil na území ČR a na území Ázerbájdžánu mu důvodně hrozí pronásledování z náboženských důvodů, měl by vycestovat do této země a řešit zde stav, který ho přímo ohrožuje na svobodě, zdraví a životě prostřednictvím domáhání se ochrany ze strany orgánů veřejné moci, když sám připouští jejich nedobré fungování. Dle názoru žalobce se žalovaný měl zabývat zjištěním skutkového stavu věci a nevycházet toliko z oficiálně proklamovaného sekulárního státního zřízení (zakotveného v ústavě), když je známo, že Ázerbájdžán je dlouhodobě pod drobnohledem mezinárodních organizací z důvodů nedodržování lidských práv, a je mnohdy označován za totalitní. Žalovaným shromážděné zprávy, ač jsou v některých případech aktuální, obsahují jen obecné informace, popisují socioekonomické podmínky v zemi původu bez zaměření na konkrétní problematiku relevantní pro posouzení případu žalobce. Nadto žalovaný vycházel toliko z vlastních zpráv.

7. Žalobce odkázal na výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu v jeho věci, čj. 4 Azs 331/2020-62, jenž v bodě (25) stanovuje judikaturou vymezené požadavky na informace, které mají být podkladem pro vydání rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany. Těmito jsou 1) relevance, 2) důvěryhodnost a vyváženost, 3) aktuálnost a ověřenost z různých zdrojů a 4) transparentnost a dohledatelnost. Žalobce nepopírá aktuálnost informací, kdy nejnovější ze zpráv OAMP je stará necelé 2 měsíce, namítá však nedostatečnou relevanci těchto informací. Žalovaný se dle jeho názoru situací křesťanů v převážně islámské Ázerbájdžánské republice nikterak nezabýval, dokazování zkrátit toliko na vlastní informace, které ač jsou aktuální i důvěryhodné, jsou pro daný případ většinou irelevantní. Uvedené pochybení zakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí pro rozpor se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu).
8. Žalobce nesouhlasí ani se závěrem žalovaného, že svou situaci by mohl řešit v rámci vnitřního přesídlení na území Ázerbájdžánské republiky. Z povahy věci je zřejmé, že se jedná o problém celostátní a není možné před ním uniknout pouhým vnitřním přesídlením. Tento nedostatek byl žalovanému přitom již vytýkán Nejvyšším správním soudem v citovaného rozsudku čj. 4 Azs 331/2020. V napadeném rozhodnutí žalovaný tento nedostatek nezhojil a vytýkanou vadu neodstranil. Žalobce namítl, že v tomto směru je značně limitován i bezpečnostní situací v oblasti Náhorního Karabachu, jak uvedl i žalovaný.
9. Žalobce má rovněž za to, že žalovaný při svém rozhodování nezohlednil nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte („Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.“). Svůj závěr o tom, že negativní rozhodnutí v jeho věci není v žádném rozporu s Úmluvou o právech dítěte, zcela nedostatečně odůvodnil, když uvedl, že v případě společného přesídlení se svými rodiči do Ázerbájdžánské republiky nedojde k zásahu do práva žalobce na zachování celistvosti rodiny. Žalobce má naopak za to, že neudělení mezinárodní ochrany zcela jistě není v souladu s nejlepším zájmem dítěte. Odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 3. 10. 2014, Jeuness proti Nizozemsku, č. 12738/10, který potvrzuje požadavek primárního hlediska nejlepšího zájmu dítěte. Proto ve všech rozhodnutích týkajících se dětí musí jejich nejlepší zájem zaujímat přední hledisko, ze kterého je případ posuzován a skutečnost, že správní orgány

a soudy vzaly nejlepší zájem dítěte v úvahu a opravdu se jím zabývaly, musí být materiálně obsažena v odůvodnění rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je v přímém rozporu s ustanovením čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, a proto je nezákonné.

10. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žalobních námitek, s nimiž současně nesouhlasí. Odkázal na obsah správního spisu i napadeného rozhodnutí, na jehož správnosti i zákonnosti setrval. Shromážděné podklady pro rozhodnutí považoval za dostatečné a objektivní, skutkový stav za náležitě zjištěný. V případě žalobce však neshledal žádné důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Shrnl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvody žádosti o mezinárodní ochranu jsou totožné jako jeho rodičů tj. rodinný konflikt v souvislosti s náboženským vyznáním.
12. Uvedl, že pokud jsou námitky pouze v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného, pak v souladu s ustálenou judikaturou nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise. Žalovaný je přesvědčen, že dokazování provedl podrobně, v napadeném rozhodnutí srozumitelným způsobem odůvodnil, proč není možné žalobci udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Zdůraznil, že žalobce má povinnost tvrzení, která má ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze žadatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Žalobce tak měl možnost během poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 18. 4. 2018 a při následném pohovoru, uvést důvody, pro které žádal o udělení mezinárodní ochrany, a to včetně možnosti doložit doklady, které by jeho tvrzení podpořily. Žalovaný je přesvědčen, že dostatečně zjistil skutkový stav a že si pro rozhodnutí opatřil i dostatečně aktuální informace o zemi původu.
13. K námitkám nepřiměřeného zásahu do rodinného či soukromého života žalovaný uvedl, že mezinárodní závazek respektovat rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy nelze chápat jako neomezený závazek státu respektovat volbu žalobce a jeho rodiny ohledně země jejich společného pobytu. Při stanovení rozsahu povinností státu je nutno uvážit okolnosti konkrétního případu, k čemuž v daném případě došlo. Žalovaný rovněž zhodnotil judikaturu týkající se možného porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, z níž dovodil, že v této věci se nejedná o odloučení dětí od rodiče a že rodinný a soukromý život může žalobce i jeho rodina nadále rozvíjet i v zemi svého původu.
14. K námitce týkající se posouzení osob s křesťanským vyznáním v Ázerbájdžánu žalovaný odkázal na stranu 4 napadeného rozhodnutí. Připomněl, že institut mezinárodní ochrany je institutem umožňujícím legální pobyt na území České republiky zcela výjimečným a v žádném případě ho nelze zaměňovat nebo jím nahrazovat jiné formy pobytu upravených v zákoně o pobytu cizinců. Potřeba žalobce legalizovat si na území České republiky svůj další pobyt, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není a nemůže být, neboť řízení o udělení mezinárodní ochrany v žádném případě nesupluje pobytové řízení cizinců. Výjimečné okolnosti, které by důvodem pro udělení doplňkové ochrany z důvodu respektování práva na soukromý život mohly být, v případě žalobce dle žalovaného seznat nelze. Žalovaný setrval na názoru, že v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobce neuváděl žádné důvody, pro které lze udělit některou z

forem mezinárodní ochrany. Námitky uvedené v žalobě jsou dle žalovaného irelevantní a účelové. Žalobu navrhl zamítnout jako nedůvodnou.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek ve smyslu § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. O žalobě rozhodl při jednání. Žalobu důvodnou neshledal.
16. Ze správního spisu soud zjistil následující rozhodné skutečnosti:
17. Žalobce se narodil dne 12. 4. 2018 v České republice, v Rychnově nad Kněžnou. Žádost o mezinárodní ochranu za něj podal jeho otec dne 16. 4. 2018. Ten při prvotním poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že žalobce je zdravý, bez státní příslušnosti, je křesťanského vyznání, a žádá o mezinárodní ochranu ze stejného důvodu jako jeho rodiče, kteří se ve vlasti necítili bezpečně.
18. Dne 18. 4. 2018 žalobcův otec při pohovoru k žádosti žalobce o mezinárodní ochranu doplnil, že jemu i jeho rodině vyhrožovali ve vlasti zabitím. Byli pod velkým tlakem, manželka kvůli tomu nemohla otěhotnět. V případě návratu by byli vystaveni stejnému tlaku a nechce, aby jeho dítě vyrůstalo v takových podmínkách. Protože ve vlasti neměl jistotu osobní bezpečnosti, nemohl by ji zaručit ani svému dítěti. Uvedl, že v Ázerbájdžánu je přístup lidí ke křesťanům velmi hrubý. Ke státní příslušnosti svého syna uvedl, že pokud se narodil v České republice a za přispění českých doktorů, měl být občanem ČR. Neověřoval pro syna možnost získat státní občanství Ázerbájdžánu, ani se nezabýval myšlenkou, jaká by byla v Ázerbájdžánu jeho situace při návratu do vlasti.
19. Součástí správního spisu jsou i protokoly ze dne 23. 8. 2017 o pohovorech s žalobcovými rodiči k jejich žádostem o udělení mezinárodní ochrany, vydaná rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany rodičů žalobce a rozsudky zdejšího soudu i Nejvyššího správního soudu, které jsou citovány výše.
20. Ve správním spisu jsou dále založeny informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Při posouzení žalobcovy žádosti žalovaný vycházel konkrétně ze zákona Ázerbájdžánské republiky o státním občanství Ázerbájdžánské republiky, ze dne 30. 9. 1998 (ve znění k 2. 7. 2014); informace OAMP: Ázerbájdžán, Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 10. 6. 2021; informace OAMP: Arménie, Ázerbájdžán, Náhorní Karabach: přehled situace ze dne 24. 11. 2020; Informace OAMP: Křesťané v Ázerbájdžánu. Demografie, legislativa, ochranné mechanismy a postavení ve společnosti, ze dne 9. 4. 2019; Informace MZV ČR, čj. 110178-6/2020-LPTP, Křesťané a konvertité ke křesťanství, ze dne 21. 5. 2020.
21. Zákonná zástupkyně žalobce měla možnost se dne 14. 7. 2021 v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu s uvedenými podklady (které byly do spisu doplněny v rámci pokračujícího řízení) seznámit a vyjádřit se k nim, i učinit návrhy na doplnění dokazování. Této možnosti využila, seznámila se s výčtem zpráv. Nenavrhla doplnění podkladů, nevznesla žádné námitky proti zdrojům informací či způsobu jejich získání.
22. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci dospěl soud k následujícím právním závěrům:

23. Z § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud ministerstvo dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí v souladu se zákonem, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
24. Podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod [písm. a)], nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště [písm. b)].
25. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
26. Pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nepřichází s ohledem na žalobcův dětský věk a místo narození (narodil se 12. 4. 2019 na území ČR) v úvahu, zejména pokud i jeho rodiče v průběhu správního řízení výslovně uváděli, že se o politiku nezajímají. Námitky ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu žaloba ani neobsahuje. Ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu se proto na případ žalobce nevztahuje.
27. Zákonný zástupce žalobce uvedl, že v případě nezletilého žalobce je dán odůvodněný strach z pronásledování z náboženských důvodů stejně jako v případě jeho rodičů. Původcem pronásledování je soukromá osoba - děd žalobce (ortodoxní muslim), který vyhrožoval žalobcově matce - křesťance a žalobcovu otci, který konvertoval ke křesťanství. Uvedl, že ázerbájdžánské státní orgány jim jako křesťanům neposkytnou v případě potřeby náležitou ochranu.
28. Obavami z pronásledování a výhrůžek ze strany soukromých osob a nemožností domoci se ochrany státu se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud ve své judikatuře, v níž uvedl, že soukromé osoby mohou být původci pronásledování pouze za předpokladu, že státní orgány nejsou ochotny nebo odmítají poskytnout pomoc proti takovému jednání, nebo v případě, že takové jednání podporují či úmyslně přehlížejí (viz např. rozsudek ze

- dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Nejvyšší správní soud v řízení o kasačních stížnostech žalobce (viz výše citovaný rozsudek ze dne 26. 3. 2021, čj. 4 Azs 331/2020-62) i jeho rodičů uvedl, že podstatnou otázkou v dané věci je, zda žalobce dosáhne v převážně muslimské většinové společnosti na ochranu před výhrůžkami radikálního muslima ze strany ázerbájdžánských státních orgánů.
29. Žalovaný poté, co jeho první rozhodnutí v této věci (ze dne 10. 5. 2019) bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, pokračoval v řízení a doplnil podklady o aktuální zprávy pro posouzení otázky postavení křesťanů a konvertitů v Ázerbájdžánu a možností domoci se ochrany před pronásledováním ze strany soukromé osoby.
30. Z informace OAMP ze dne 9. 4. 2019 - Křesťané v Ázerbájdžánu. Demografie, legislativa, ochranné mechanismy a postavení ve společnosti vyplývá, že křesťané tvoří v Ázerbájdžánu 3 - 4 % populace a sdružují se ve státem registrovaných církvích. Křesťané žijí zejména v hlavním městě Baku a jeho okolí. Křesťanská komunita je tvořena z 80% pravoslavnými křesťany, k nimž se řadí i matka žalobce (otec žalobce neuvedl konkrétní církev či křesťanský směr). Citovaná informace dokládá, že ačkoli ázerbájdžánský právní řád zaručuje svobodu vyznání a rovnost náboženství, náboženské aktivity současně kontroluje pomocí registrace u Státní rady pro práci s náboženskými organizacemi. Problematické je v Ázerbájdžánu vyznání víry v rámci menšinových náboženských směrů, ať již křesťanských či muslimských. K pravoslavnému křesťanství jakožto tradičnímu náboženskému směru však přistupují ázerbájdžánské státní orgány tolerantně. Státní orgány v Ázerbájdžánu tedy neodmítají z důvodu náboženského vyznání poskytování pomoci ázerbájdžánským občanům příslušejícím k registrované křesťanské církvi. Není ani zřejmé, že by ázerbájdžánské státní orgány v případě křesťanů úmyslně přehlížely pronásledování či jiné bezprávi a odmítaly z důvodu odlišného náboženství poskytnout svým občanům náležitou pomoc. Zákonný zástupce žalobce, který uvedl, že je křesťanského vyznání, potvrdil během pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, že jiné problémy než v rámci své rodiny (ze strany svého otce) v zemi původu nepociťoval. Z obsahu správního spisu ani z tvrzení zákonného zástupce žalobce není patrné, že by ázerbájdžánské státní orgány zneužívaly svou pravomoc právě ve vztahu ke křesťanům. Určité problémy existují ve vztahu k menšinovým náboženským směrům (ať křesťanským či muslimským), to však není případ nezletilého žalobce, neboť jeho matka se řadí k pravoslavným křesťanům, kteří spadají pod státem registrované a uznávané církve.
31. V informaci MZV ČR, čj. 110178-6/2020-LPTP - Křesťané a konvertité ke křesťanství, ze dne 21. 5. 2020 se uvádí, že dle Ústavy Ázerbájdžánu (čl. 18 odst. 1) je náboženství odděleno od státu a všechna věrovyznání jsou si před zákonem rovna. Pod dohledem státních orgánů, reprezentovaných oficiálně Státním výborem pro práci s náboženskými organizacemi, v zemi funguje i několik státem uznaných křesťanských církví. Podle článku 48 Ústavy (Svoboda svědomí) má každý právo vykonávat jakoukoli víru či být bez vyznání. O náboženské konverzi Ústava přímo nehovoří, samotné konverzi jednotlivců od v zemi dominantního islámu ke křesťanství, státní orgány nijak nebrání. Dále se uvádí, že konvertité ke křesťanství, kteří se stanou obětí nábožensky motivovaných útoků ze strany soukromých osob, mají možnost se obrátit na policii. Informace připouští ovlivněnost přístupu jednotlivých příslušníků policejního sboru (náchylností ke korupci či přístupem k sekulárnímu státnímu zřízení). Jde-li však o věřící

patřící ke státům uznávané církvi (což je i rodina žalobce), lze podat stížnost Státnímu výboru pro práci s náboženskými organizacemi.

32. Soud neshledal napadené rozhodnutí v tomto směru nepřezkoumatelné, jak namítl žalobce. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná tehdy, pokud se správní orgán v rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Žalovaný se zabýval postavením křesťanské menšiny v Ázerbájdžánu na základě výše citovaných zpráv (strana 4 napadeného rozhodnutí), přičemž připomněl, že rodiče žalobce se v souvislosti s rodinnou rozepří a výhrůžkami neobrátili na nikoho s žádostí o pomoc a nevyužili tak žádnou z forem institutů právního řádu jejich vlasti. Pokud žalobce v žalobě poukázal na skutečnost (dle Informace MZV ČR, č. j. 110178-6/2020-LPTP), že v případě domáhání se ochrany u ázerbajdžánské policie by záleželo „*na přístupu příslušného policejního náčelníka*“, lze souhlasit s učiněným závěrem žalovaného, že případné individuální excesy ze strany policie nelze považovat za obecný stav celého policejního sboru či státěm podporovanou činnost. Z výše uvedené informace OAMP ze dne 9. 4. 2019 vyplývá, že k pravoslavnému křesťanství (k němuž patřila i matka žalobce), coby tradičnímu náboženskému směru přistupují ázerbajdžánské státní orgány tolerantně.
33. Krajský soud shrnuje, že žalobce se narodil na území ČR. Své azylové důvody kvůli náboženskému vyznání odvozuje od potíží svých rodičů v Ázerbájdžánu [rodinný konflikt matky žalobce (pravoslavné křesťanky) a otce žalobce (který konvertoval ke křesťanství) s dědem žalobce (ortodoxním muslimem)]. Sám vlastní azylové důvody nemá.
34. S odkazem na výše uvedenou rekapitulaci azylových řízení ve věci rodičů žalobce krajský konstatuje, že těmto nebyla mezinárodní ochrana udělena ani v pokračujícím řízení (viz rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2020 ve spojení s rozhodnutími krajského soudu a Nejvyššího správního soudu). Žalovaný v případě nezletilého žalobce doplnil správní řízení o výše citované aktuální zprávy (ty byly doplněny i v řízení ve věcech rodičů žalobce), které soud vzhledem ke skutečnostem tvrzeným ve správním řízení tohoto nezletilého žalobce považuje za dostatečné a relevantní. Je třeba připomenout, že rodiče žalobce se ani nepokusili obrátit na státní orgány své země původu s žádostí o pomoc, jejich obavy o neposkytnutí pomoci tak zůstaly v hypotetické rovině. Z ustálené judikatury přitom vyplývá, že případy, kdy se žadatelé o azyl nepokusí před vycestováním z vlasti využít vnitrostátní ochrany v zemi původu, ačkoli jim není odpírána, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004-68, či ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, či ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003, uvedl: „*neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně*“. Nejvyšší správní soud rovněž judikoval, že „*pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním žvůli, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (srovnej jeho rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37)*“. Rodiče žalobce odepření

vnitrostátní ochrany nijak neprokázali, ale ani netvrdili, že by jim byla jakákoli žádost o pomoc odepřena, či že by se setkali s případem korupce ze strany policejních orgánů, jak ji připouští Informace MZV ČR ze dne 21. 5. 2020. Krajský soud tak má ve shodě se žalovaným za to, že žalobce stejně jako jeho rodiče mají možnost v případě problémů využít ochrany ze strany příslušných orgánů své země původu.

35. Krajský soud souhlasí i s učiněným závěrem žalovaného, že žalobce spolu s rodiči mohou svou situaci vyřešit přestěhováním mimo hlavní město Baku (kde před odjezdem spolu s rodinou otce žalobce žili), aby se tak vyhnuli případnému kontaktu a konfliktu s dědem žalobce, který je ortodoxním muslimem. Rodiče žalobce neuvedli žádný rozumný důvod, který by jim bránil v možnosti využití vnitřního přesídlení. V žalobě vznesená námitka, že v případě rozdílného náboženství se jedná o problém celostátní, a není možné před ním uniknout pouhým vnitřním přesídlením, je toliko obecného charakteru. Rodiče žalobce totiž nikdy netvrdili, že by kvůli svému křesťanskému náboženství čelili jakýmkoliv problémům či pronásledování od dalších muslimů či jiných osob. Vše se odehrávalo pouze v rodině a domě děda nezletilého žalobce, s nímž žili jeho rodiče pohromadě. Vymanit se z jeho vlivu a případných dalších konfliktů s ním by bylo možné právě přestěhováním se na jiné místo v rámci Ázerbájdžánu.
36. Soud neshledal důvodnou ani žalobní námitku směřující vůči shromážděným podkladům. Ty byly doplněny v souladu s požadavkem Nejvyššího správního soudu o zprávy týkající se postavení křesťanů a konvertitů ke křesťanství (viz Informace MZV ČR ze dne 21. 5. 2020). Je pravdou, že tři podkladové informace byly zpracovány odborem azylové a migrační politiky žalovaného. Z obsahu těchto informací je však patrné, že zahrnují mnoho různých informačních zdrojů, neboť citují orgány Evropské unie či Ministerstvo zahraničních věcí Spojených států amerických, jakož i křesťanské webové platformy Christian Broadcasting Network, Crux Now či Forum 18, a další různorodé informační webové zdroje (Norwegian Helsinki Committee, Open Doors, Christian Today a další. Nelze tedy souhlasit s tím, že by si žalovaný nezajistil informace z různých zdrojů. Dle názoru krajského soudu ve správním spisu shromážděné informace o zemi původu žalobce pochází z různých zdrojů, jsou přiměřeně aktuální a tedy v souladu s požadavky § 23c písm. c) zákona o azylu.
37. Soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít pro případ návratu do Ázerbájdžánu důvodné obavy z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
38. Ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) a dle § 14 zákona o azylu (azyl z humanitárního důvodu) žalobce v žalobě žádné námitky neuplatnil. Soud proto po provedeném přezkumném řízení v obecné rovině konstatuje, že rozhodnutí žalovaného i v tomto směru považuje za zákonné, odpovídající zjištěným informacím a náležitě odůvodněné. Během správního řízení zákonný zástupce žalobce nepoukazoval na žádné zdravotní obtíže, pro které by nebylo možné jeho vycestování do země původu, o žalobce celodenně pečují jeho rodiče, kteří jsou zdraví a svéprávní. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, jenž neshledal v případě žalobce žádný důvod hodný zvláštního zřetele, který by mohl vést k udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.
39. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí současně

posuzoval, zda žalobkyně nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.

40. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
41. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
42. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je subsidiární ochrana na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, avšak u nichž by bylo z důvodů vypočtených v § 14a zákona o azylu neúnosné požadovat jejich vycestování.
43. Z hlediska důvodu pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona o azylu soud konstatuje, že žalobce neuvedl a žalovaný ani soud nenalezly žádné skutečnosti, na základě nichž by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť Ázerbájdžán patří mezi státy, které trest smrti zrušily, a to pro všechny trestné činy.
44. V průběhu správního řízení bylo rovněž jednoznačně prokázáno, že žalobci nehrozí mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, tj. vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Původcem vážné újmy, stejně jako pronásledování, by mohla být v případě žalobce soukromá osoba (jeho děd, případně další členové rodiny žalobcova otce, vyznávající wahhábismus) pouze tehdy, pokud by bylo prokázáno, že ázerbájdžánské státní orgány nejsou schopny nebo ochotny zajistit odpovídajícím způsobem ochranu před takovou vážnou újmou (§ 2 odst. 7 zákona o azylu). To však není projednávaný případ, jak soud uvedl výše. Lze proto souhlasit se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do země jeho původu nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, ani ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.
45. V průběhu správního řízení dále nebylo prokázáno, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Problematicke existence zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se žalovaný věnoval na straně 9 napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že z informačních zdrojů vyplývá, že v Ázerbájdžánu neprobíhá žádný trvalý ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno považovat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť ozbrojené střety mezi arménskými a ázerbájdžánskými vojáky v souvislosti se sporným územím Náhorního Karabachu se nijak nedotýkají žalobce, jehož rodiče před vycestováním žili mimo tuto oblast v hlavním městě Baku. Nejedná se o konflikt takového rozsahu, aby jej bylo možné

považovat za vnitřní či mezinárodní ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jenž by vážně ohrožoval životy civilistů nebo jejich lidskou důstojnost mimo konfliktní linii v Ázerbájdžánu. Žalobci nehrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Důvody pro udělení doplňkové ochrany dle §14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu soud neshledal

46. Souhlasit lze i se závěry žalovaného, podle nichž vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Neudělením mezinárodní ochrany, respektive návratem do země původu, nedojde k zásahu do rodinného a soukromého života žalobce. Žalobce je v celodenní péči svých rodičů, jimž rovněž nebyla udělena mezinárodní ochrana. Žalobce nemá na území České republiky žádné jiné rodinné vazby a vycestováním nedojde k žádnému zásahu do jeho stávajících rodinných vazeb. Žalobce se přitom nemůže bez dalšího domáhat toho, aby mu bylo umožněno realizovat rodinný a soukromý život s rodiči právě na území České republiky. Důvody pro udělení doplňkové ochrany dle §14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu soud rovněž neshledal.
47. V této souvislosti soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, že žalovaný při svém rozhodování nezohlednil nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte spojený s právem rodiny na soukromý a rodinný život (k tomu viz výše). Soud jak již uvedl ve svém předchozím rozsudku, zastává názor, že situace, v níž je cizinci znemožněn jeho rodinný a soukromý život v jeho zemi původu (tj. kdy k případnému porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dojde až po návratu do země původu), vyžaduje velmi přísné podmínky pro to, aby mohly být aplikovány extrateritoriální účinky čl. 8 EÚLP. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že ne každý zásah do morální a fyzické integrity (tj. do soukromého či rodinného života), který by případně znamenal porušení čl. 8 EÚLP, je dostatečný pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 EÚLP. Musí jít o flagrantní porušení (srov. F. proti Spojenému království, rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 22. 6. 2004, stížnost č. 17341/03; Paramsothy proti Nizozemí, rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 10. 11. 2005, stížnost č. 14492/03; Bensaid proti Spojenému království, rozsudek ze dne 6. 2. 2001, stížnost č. 44599/98, bod 48). V projednávaném případě však žalobci nehrozí flagrantní zásah do soukromého a rodinného života v zemi jeho původu. V řízení bylo prokázáno, že žalobci nehrozí diskriminace v přístupu k vnitrostátní ochraně před pronásledováním či vážnou újmou ze strany děda a části převážně muslimské rodiny jen z důvodu křesťanského vyznání sebe a svých rodičů. Nejlepším zájmem žalobce jakožto dítěte je v tomto ohledu vyrůstat se svými rodiči, a v tom mu není nikterak bráněno. Případný návrat do země původu nebude s tímto jeho nejlepším zájmem v rozporu. *„Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). Žalobci je třeba rovněž připomenout, že na udělení mezinárodní ochrany není právní nárok. K tomu je třeba splnění v zákoně o azylu taxativně stanovených podmínek, resp. naplnění zákonných důvodů. Proto nelze žalobci přisvědčit v jeho názoru, že neudělení mezinárodní ochrany samo o sobě je v rozporu s nejlepším zájmem dítěte a již jen proto by mělo být napadené rozhodnutí zrušeno.

48. Zákonným shledal soud i závěr žalovaného v souvislosti s ustanovením § 14b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Z výpovědi žalobce ani z obsahu správního spisu není patrné, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce. Žalobce v tomto směru ničeho nenamítal.
49. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 2, 3 a 4 a § 52 správního řádu), proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náhrada nákladů řízení

50. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Ze správního spisu však nevyplývá, že by žalovanému vznikly nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti se soudním řízením nějaké náklady. Proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. února 2022

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně